Drijfveren

Biddend werken

De derde Europese Oecumenische Assemblee (EEA3), van 4 tot en met 9 september in de Roemeense stad Sibiu, was niet alleen een bron van inspiratie. Zij leverde kerken en gelovigen ook het nodige huiswerk op. Het slotdocument, met de code 159-07 ook wel de 'boodschap van Sibiu' genoemd bevatte onder het motto 'het licht van Christus schijnt over allen' tien aanbevelingen. Margriet Gosker afgevaardigd naar Sibui namens de PKN becommentarieert vandaag de laatste van de 'tien geboden van Sibiu'.

Ook het 'tiende gebod' van Sibiu gaat over klimaatverandering. Dat thema kwam al in het achtste gebod aan bod. Maar nu fungeert het als 'klapstuk' en 'finale' van de hele 'boodschap'. In Indonesië wordt van 3-13 december een belangrijke klimaatbijeenkomst gehouden. Op Bali worden allerlei belangen afgewogen en zoekt men naar politieke oplossingen en compromissen, die enigszins acceptabel zijn. Maar is het genoeg? Politiek staat het punt momenteel hoog op de agenda. Blijkbaar is er soms ineens een punt bereikt van collectieve bewustwording.
In Sibiu werd de zaak in elk geval uitermate serieus genomen. Heel concreet was het voorstel om voortaan jaarlijks voor deze problematiek extra aandacht te vragen in de periode van 1 september tot 4 oktober. Kerken en de oecumenische organisaties zouden dat kunnen oppakken om mensen nog bewuster te maken van hun eigen keuze: wat heeft jouw levensstijl te maken met duurzaamheid, met het behoud van de schepping? Wat kun je zelf doen om het tij van de klimaatverandering te keren?

Levensstijl

Natuurlijk hebben de actie 'Nieuwe levensstijl' en het Conciliaire Proces in de afgelopen jaren al veel bewustwording op gang gebracht, evenals de Veertig-dagen-projecten van Kerkinactie. Maar er zal ook werkelijk iets moeten gaan veranderen. Want 'de tijd dringt', zoals C. F. von Weizsäcker in 1986 al wist. Hij voegde er aan toe, dat de wereld in een crisis verkeerde, "waarvan het catastrofale hoogtepunt waarschijnlijk nog zou komen". Daarom was er volgens hem beslist en beslissend handelen nodig. Zijn vlammend pleidooi voor een wereldwijd concilie voor het behoud van vrede en natuur zette toen veel mensen aan het denken. Maar twintig jaar later vraag je je natuurlijk wel af, waarom is er dan zo weinig aan gedaan?
De zorg om het milieu blijft actueel. De dreiging van klimaatverandering was tijdens de assemblee een van de belangrijkste onderwerpen. Het forum over de schepping maakte op de deelnemers grote indruk. De vertoonde film *Warming up for a lifestyle change*, liet op indringende wijze zien, hoe onze leefstijl het klimaat op een akelige manier beïnvloedt. Stijging van temperatuur en zeespiegel veroorzaken verwoestijning, orkanen en overstromingen. Juist de armste mensen lijden daar vaak het meest onder. Hoofdspreekster Isabel Carter drukte als een nieuwe Von Weizsäcker haar toehoorders op het hart de ernst van de situatie goed te beseffen: "Er is geen plan B, want er is geen planeet B". Ze maakte duidelijk, dat de thema's vrede en gerechtigheid wezenlijk met elkaar verbonden zijn. Tekorten veroorzaken schaarste. Schaarste veroorzaakt agressie. En agressie bedreigt de vrede én de gerechtigheid. Daar mogen de kwetsbaarste mensen niet het voornaamste slachtoffer van worden.

Gebed

Sibiu verbindt in het tiende gebod deze oproep tot handelen met een heel belangrijke christelijke notie: het gebed. Onze zorg om de schepping mogen we biddend voorleggen aan onze schepper. Biddend wint het leven aan waarde. En biddend handelen is altijd effectiever, want spiritueler. Bid en werk. Wat en hoe je bidt bepaalt uiteindelijk wat je wel of niet gaat doen.
Mooi om nog te vertellen is, dat er in de grote tent een bus stond, waarin alle gedelegeerden 15,00 euro konden afdragen. Met dat geld zou een boom geplant worden, die ieders vliegtuigvlucht zou neutraliseren. Jammer genoeg werd niet plenair vermeld, wat die actie heeft opgeleverd en of de gedelegeerden het ook echt hebben gedaan. Ik hoop het maar.

Margriet Gosker

Persoonlijk

Sjaak Boender wil in elke kerk een defibrillator

'Bij een hartaanval telt elke seconde'

Het kan zomaar gebeuren: een kerkganger krijgt onder de dienst een hartaanval. Hoe sneller de reanimatie plaatsvindt, hoe meer overlevingskans de patiënt heeft. Vandaar dat Sjaak Boender (65) eigenlijk vindt dat elke kerk een Automatische Externe Defibrillator (AED) in huis moet hebben.

Zeker voor kerken die moeilijk voor een ambulance te bereiken zijn is de aanschaf van een AED het overwegen waard

Foto ANP

Ik heb het zelf al twee keer meegemaakt. De eerste keer was het een Kerstdienst in 1979. Ik was ouderling van dienst en zag een vrouw wegglijden in een kerkbank. Ik ging er meteen op af , droeg haar in de rautekgreep met behulp van een andere kerkganger de kerkzaal uit en startte de reanimatie. Als snel kwam de ambulance. Met een defibrillator kreeg het ambulancepersoneel haar hart weer aan de gang. In de loop van de middag kwam zij weer bij. Zij was toen 72 jaar en overleed uiteindelijk twintig jaar later. Vijftien jaar later overkwam me het nog eens onder een dienst. De man, 76, redde het ook. Hij werd daarna twee keer gedotterd en kreeg vijf omleidingen.

Kroegbazen

Tot een paar jaar geleden was als eerste hulp reanimeren met hartmassage de enige optie. Pas als er een ambulance arriveerde kon er ook gedefibrilleerd worden. Maar sinds een jaar of drie zijn er ook kleine relatief goedkope apparaten in de handel: de Automatische Externe Defibrillator (AED).
"Het begon met paar kroegbazen in Maastricht. Die wilden niet afhankelijk zijn van de ambulance als een klant een hartaanval kreeg. Ze schaften zich een AED aan. Inmiddels zijn er al een paar fabrikanten van AED's. Het mooie van die apparaten is dat zij eigenlijk de leiding overnemen, dus eenvoudig te gebruiken zijn. Ze maken steeds een ECG, een Electro Cardiogram. Toepassing van de AED kan beslist niet zonder basisreanimatie. Daar blijf je het apparaat aangeeft dat je hiermee kunt stoppen. Je mag een AED overigens alleen gebruiken als je een bevoegdheid hebt van de Nederlandse Reanimatieraad. Maar die bevoegdheid kun je in een cursus van drie à vier uur halen." Boender geeft zelf ook deze, en nog een aantal andere eerste hulp cursussen.
Volgens Boender verhoogt een AED de kans op overleven fors. Bij een hartaanval telt elke seconde. Reden genoeg om zoveel als hij kan 'reclame' te maken voor het apparaat. Zijn eigen kerk, een PKN-gemeente te Zwolle overweegt al de aanschaf. "Soms stopt de bloedcirculatie om andere redenen dan dat de hartspier niet meer samentrekt maar fibrilleert, zeg maar fladdert.

Groter risico

Maar van 15.000 hartinfarcten per jaar is in 80 procent van de gevallen een hartritmestoornis de oorzaak. Met een AED neemt de kans op herstel met 50 tot 70 procent toe. Zeker voor kerken die moeilijk voor een ambulance te bereiken zijn is het het overwegen waard. "Hoe sneller de hulp er is hoe beter. Als hulp langer dan 10 minuten op zich laat wachten is de kans tot overleven niet alleen minder, ook is er een groter risico bij overleven op restschade. Na 6 minuten sterven er per minuut zo'n tien procent van de hersencellen af en verzuren de spiercellen van het hart. Het is toch mooi als je dan een werktuig in Gods hand mag zijn en een slachtoffer door reanimatie kunt redden? Maar het is en blijft, "aan Gods Zegen is al gelegen."
Helaas overkwam het Boender ook wel eens dat reanimatie niet baatte. "Als iemand een ernstige hersenbloeding heeft, stopt de bloedcirculatie ook. Maar reanimeren helpt dan niet. Het gebruik van een AED kan in die gevallen overigens geen kwaad. Doe je niets dan overlijdt de getroffene ook.
De kosten vallen, vindt Boender, mee. "Een goed AED apparaat kost een kleine € 2500,-. Daar komt dan nog eventuele kosten voor een opleiding bij. Maar als je met zo'n investering een leven weet te redden? Laat je overigens wel goed voorlichten, Er zijn vele AED 's op de markt, maar niet allen zijn gebruiksvriendelijk."

Theo Klein

Wie meer informatie wil over AED en reanimatie kan zich wenden tot Sjaak Boender: sj.boender@planet.nl.